

**ผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะลิ กรุงเทพมหานคร**

**The Effects of the Inquiry Instructional Method on Learning
Achievement and Causes and Effects Thinking in the Topic of
Thai Democratic Government of Mathayom Suksa III Students at
Wat Mali School in Bangkok Metropolis**

สมคิด เทพนวล^{1*}
Somkid Thepnuan^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ (2) เปรียบเทียบคะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดมะลิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 28 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย จำนวน 4 แผน ระยะเวลาที่ใช้ในการสอน 16 ชั่วโมง (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย และ (3) แบบทดสอบวัดการคิดแบบสืบสาวสาเหตุปัจจัยเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ตาม Dependent

ผลการวิจัยพบว่า (1) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ (2) คะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การสอนแบบสืบสวนสอบสวน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย, การปกครองระบอบประชาธิปไตย, มัธยมศึกษา

¹ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹ Master of Education (Curriculum and Instruction), Sukhothai Thammathirat Open University

* Corresponding author. Tel. : 089-2342893, E-mail : kid_thep@hotmail.com

Abstract

The purposes of this study were (1) to compare learning achievement scores of Mathayom Suksa III students before and after learning the topic of Thai Democratic Government under the inquiry instructional method; and (2) to compare causes and effects thinking scores of Mathayom Suksa III students before and after learning the topic of Thai Democratic Government under the inquiry instructional method.

The research sample consisted of 28 Mathayom Suksa III students studying in the 2011 academic year at Wat Mali School in Bangkok Metropolis, obtained by cluster Random sampling. Research instruments consisted of (1) four learning management plans under the inquiry instructional method in the topic of Thai Democratic Government, requiring 16 periods of instruction; (2) a learning achievement test in the topic of Thai Democratic Government; and (3) a causes and effects thinking test in the topic of Thai Democratic Government. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings revealed that (1) the post-learning achievement scores of students learning the topic of Thai Democratic Government under the inquiry instructional method were higher than their pre-learning counterparts at the .05 level; and (2) the post-learning causes and effects thinking scores of students learning the topic of Thai Democratic Government under the inquiry instructional method were higher than their pre-learning counterparts at the .05 level.

Keywords : Inquiry instruction method, Learning achievement, Causes and effects Thinking, Thai Democratic Government, Mathayom Suksa

ความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาคนในสังคมไทย อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

ดังนั้นหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดขึ้น สอดรับกับแนวทางพัฒนาคนในสังคมไทยและพ.ร.บ.ดังกล่าว มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้า การประกอบอาชีพ และการชีวิต โดย มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

การสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือการสอนที่ ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการสอนด้วยการสืบสวนสอบสวนเป็นการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเอง มีกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา และตัดสินใจ โดยใช้ความรู้ที่ได้รับมาจากความคิดและการ แสวงหาด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำของครูผู้สอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543 : 118) และเป็นการสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และการสอนแบบสืบสวน สอบสวนนับว่าเป็นหัวใจของการเรียนการสอนสังคมศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดย การค้นคว้าคำตอบจากข้อมูลต่างๆ แล้วสรุปเพื่อตอบคำถามหรือข้อสงสัย ต้องนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ ใช้กับสถานการณ์อื่นๆ ด้วย การสอนแบบสืบสวนสอบสวนจึงเป็นการเน้นที่กระบวนการการหาข้อมูล หรือ เน้นที่ขั้นตอนในการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ (สิริวรรณ ศรีพหล 2553 : 159-160) และ การนำเอาการคิดแบบสืบสวนเหตุปัจจัย เป็น 1 ใน 10 วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ การคิดแบบสืบสวนเหตุ ปัจจัย คือพิจารณาปรากฏการณ์ที่เป็นผล ให้รู้จักสภาวะที่เป็นจริง หรือพิจารณาปัญหา หาหนทางแก้ไข ด้วยการค้นหาสาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันมา จัดเป็นวิธีโยนิโสมนสิการแบบพื้นฐาน (พระพรหมคุณาภรณ์ ปยุตโต, 2549 : 670-676) ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ตลอดจนตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนไปช่วยแก้ปัญหาให้เกิด การเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์และการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียน

จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2553 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั่วประเทศโดยแต่ละวิชามีคะแนนเต็ม 100 คะแนน ผลปรากฏว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีจำนวนผู้เข้าสอบ 804,749 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะลิ กรุงเทพมหานคร ได้คะแนนเฉลี่ย 40.85 อยู่ในระดับต่ำ จึงต้องมีการปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิต ของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถ นำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 132-133) ประกอบด้วย 5 สาระ ผู้วิจัยเลือกสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ในสังคม ในมาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และ ข้าราชการไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และเป็นกฎหมายในการก่อตั้งสถาบันและองค์กรทางการเมืองของรัฐได้กำหนดรูปแบบการปกครองของไทยว่า เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจ อธิปไตยโดยผ่าน 3 องค์กรหลัก คือ อำนาจอธิปไตยทางรัฐสภา อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และ

อำนาจตุลาการทางศาล มีการแบ่งอำนาจบริหารออกเป็น 3 ส่วน คือส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น แต่ศูนย์กลางของการปกครองก็ยังอยู่ในส่วนกลาง รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย ก็ประสบปัญหาทางการเมือง จนต้องยุบสภา ทำให้นโยบายสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงกระทำไม่ได้ต่อเนื่อง ปัญหาความแตกต่างด้านความเจริญของชุมชนในเมืองและชนบท คงต้องใช้เวลา แก้ไขอีกในระยะยาว โดยสภาพการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เป็นอยู่แตกต่างกับสภาพที่ ควรจะเป็นโดยสิ้นเชิง ซึ่งควรควรปลูกจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้องแก่นักเรียนว่าทุกคนต้องมีส่วนร่วมอย่าง เหมาะสมในระบอบประชาธิปไตย ปลูกฝังค่านิยม และเสริมสร้างคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย แก่ผู้เรียนให้มีความสามัคคี เคารพสิทธิของผู้อื่น มีวินัยในตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าพูดกล้าแสดงออก และมีกระบวนการทำงานกลุ่มที่เป็นขั้นตอน และมีการคิดอย่างเป็น เหตุเป็นผล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความ รับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อ

ดังนั้น เพื่อเข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนเรื่อง การ ปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ในการศึกษาหาความรู้อย่างเป็นระบบในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจ การปกครองระบอบประชาธิปไตย และให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของรัฐบาล รวมทั้งดำเนินชีวิตตามวิถี ประชาธิปไตย และการตัดสินใจและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างมีเหตุผลมีผลจึงได้นำการคิดแบบสืบสวน เหตุปัจจัย มาพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน จึงได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแบบสืบสวนเหตุปัจจัย เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะลิ กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการสอนแบบสืบสวน สอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เปรียบเทียบคะแนนการคิดแบบสืบสวนเหตุปัจจัย ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการสอนแบบ สืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะลิ กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest posttest design) โดยมีรูปแบบการทดลองดังนี้ กลุ่มทดลอง O1 X O2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะลิ บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 57 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมะลิ บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 28 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 16 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย คุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ที่ 20 ได้ค่าความเที่ยง 0.75
3. แบบทดสอบการคิดสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย คุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ที่ 20 ได้ค่าความเที่ยง 0.75
4. ขั้นตอนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการค้นคว้าหาคำตอบจากข้อมูลต่างๆ แล้วสรุปเพื่อตอบข้อคำถามหรือข้อสงสัยที่ครูเป็นผู้ถาม หรือเป็นผู้กระตุ้น ทำให้นักเรียนรู้จักการหาคำตอบด้วยตนเองอย่างมีระบบ โดยกำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้ (1) ปัญหาและเรื่องราวที่เกิดขึ้น (2) ตั้งปัญหา (3) ตั้งสมมติฐาน (4) นิยามความหมาย (5) รวบรวมข้อมูล (6) ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูล (7) ทดสอบสมมติฐาน (8) สร้างข้อมูลหรือสรุปข้อมูล ผนวกควบคู่กับการฝึกนักเรียนให้คิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ในระหว่างการเรียนรู้มีการส่งเสริมการเรียนรู้เนื้อหาสาระและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เมื่อนักเรียนยังบกพร่องทำไม่ได้ มีขั้นตอนดังนี้ 1. ให้นักเรียนได้ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ทราบว่ากำลังทำอะไรอยู่ให้เกิดผลอย่างไร 2. กำหนดปัญหา สาระของบทเรียนหรือหัวข้อเรื่องให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ในการหาวิธีการและเหตุผลของเนื้อหาสาระที่เรียนแล้วนำความรู้มาสนทนากันระหว่างเพื่อนโดยมีครูคอยชี้แนะให้เกิดความมั่นใจว่า สาระความรู้ที่เรียนถูกต้อง 3. รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ หลักการ โดยให้นักเรียนร่วมกันศึกษาตัวอย่างแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย แล้วช่วยกันสรุป โดยมีครูคอยชี้แนะด้วยความเมตตา 4. วิเคราะห์ความสำคัญของหลักการ และผลของกันและกัน คือให้นักเรียนสืบสาวว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างที่ทำให้เกิดคำตอบสืบค้นหาสาเหตุที่ทำให้คำตอบผิด และหาวิธีการที่ทำให้คำตอบถูกต้อง วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของหลักการและการเป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน 5. ตั้งคำถามตั้งโจทย์ให้นักเรียนศึกษา พิสูจน์วิธีคิดเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งการปฏิบัติ

ตามขั้นตอนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย มีความสำคัญต่อผลหลังการเรียนการสอนแล้วจำนวน 16 ชั่วโมง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ก่อนการเรียน
2. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนนักเรียนด้วยตนเอง ซึ่งสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 16 ชั่วโมง
3. ทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและแบบทดสอบวัดการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย (ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันที่ใช้ทดสอบก่อนการเรียน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้สถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent
2. เปรียบเทียบคะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้สถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ปรากฏผลดังนี้

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดมะลิ กรุงเทพมหานคร อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	28	18.68	2.39	21.46 *
หลังเรียน	28	26.39	3.60	

*p < .05

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นที่น่าพอใจ มีระดับคุณภาพดี

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางประภาพร บุญพิทักษ์สกุล (2549 : 49) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อค่านิยมทางเศรษฐกิจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วัชรกับการเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนารีนวม จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนเรื่องวัชรกับการเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวจิรพรรณ ยมขวัญเมือง (2548 : 33) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาณาจักรศรีวิชัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสุนีย์ หนูแสง (2546 : 59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่สอนโดยวิธีการสืบสวนสอบสวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งปรากฏผลว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนสูงกว่าการคิดของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก พยัคฆ์ภูมิภักดี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเชิงนิติศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรู้จักตนเองด้านจริยธรรมเรื่อง สังคมไทย ในปัจจุบัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการรู้จักตนเองด้านจริยธรรมของนักเรียนหลังเรียนโดยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพา ชีเดนท์ (2538 : 101) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวางแผนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนสังคมศึกษาด้วยการสอนตามรูปแบบการสืบสวนสอบสวน ที่ใช้กระบวนการกลุ่มกับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาด้วยการสอนตามรูปแบบสืบสวนสอบสวน

ที่ใช้กระบวนการกลุ่มกับนักเรียน ที่เรียนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากลักษณะเด่นของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนได้ดังนี้

1. การสอนแบบสืบสวนสอบสวนตามแนวคิดของ แบงค์ (Jame A.Bank) (อ้างใน สิริวรรณ ศรีพหล 2549) ที่มีขั้นตอน คือนักเรียนเกิดความสงสัยตั้งปัญหา ตั้งข้อสมมติฐาน นิยามความหมาย ดำเนินกิจกรรม รวบรวมข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย วิเคราะห์ข้อมูล ทดสอบสมมติฐานและสร้างข้อสรุป หรือองค์ความรู้ใหม่ เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

2. การสอนแบบสืบสวนสอบสวน (นาตยา ภัทรแสงไทย, 2525 : 235-236) เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจบทเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ปลุกฝังความคิดอย่างอิสระ สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน และมองเนื้อหาวิชาที่มีความเป็นจริงเป็นจัง และสอดคล้องกับชุดแผน (Suchman, 1962 : 1) ที่ว่าการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้า และสืบสวนหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างมีเหตุผลและเกิดการเรียนรู้

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตราฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตัวชี้วัด ที่ ส 2.2 ม. 3/1, ม. 3/2, ม. 3/3, ม. 3/4 ประกอบด้วยใบความรู้ ที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และใบงานที่ใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และที่สำคัญนักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนทุกคนมีบทบาทหน้าที่ มีความสามัคคีให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนได้อย่างดี ศึกษาค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลและร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น ประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลจนสามารถสรุปและสร้างข้อมูลความรู้ได้ถูกต้อง เกี่ยวกับเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย ด้วยการวิเคราะห์ปัญหาสภาพการเมือง ลักษณะการปกครองของไทย รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยและความแตกต่างทางความคิด และการแก้ปัญหา เช่น การปลูกจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้อง การเผยแพร่ความรู้เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปลูกฝังค่านิยม และส่งเสริมลักษณะของการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

จากสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	28	21.57	3.05	25.46 *
หลังเรียน	28	29.79	3.44	

* $p < .05$

คะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นที่น่าพอใจ มีระดับคุณภาพดี

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิวัฒน์ ลำจุมจิง (2550 : 72) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบเบญจขันธ์ มีความสามารถในการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า วิธีการสอนแบบเบญจขันธ์สามารถนำมาใช้สอนสาระการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสมและทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยสูงขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุคนธ์ สินธพานนท์ (2538 : 43-44) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้วิธีการสอนแบบธรรมสภาจณาเพื่อสร้างศรัทธาและวิธีคิดตามหลักพุทธธรรมแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนมีศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาสูงกว่าก่อนการทดลองเกิดการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่า พฤติกรรมทางการเรียนการทำงานกลุ่ม และความเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนมีพัฒนาการมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมปิฎก (2538 : 667-669) กล่าวว่า โยนิโสมนสิการ หมายถึง การใช้ความคิดอย่างถูกวิธีและเมื่อเทียบในกระบวนการพัฒนาปัญญา โยนิโสมนสิการอยู่ระดับที่เหนือศรัทธา เพราะเป็นขั้นที่เริ่มใช้ความคิดของตนเองเป็นอิสระเป็นการฝึกการใช้ความคิด ให้รู้จักการคิดอย่างถูกวิธี คิดอย่างมีระเบียบ รู้จักคิดวิเคราะห์ ไม่มองเห็นสิ่งต่างๆ อย่างตื้นๆ ผิดเพี้ยน ทำให้ทุกคนช่วยตนเองได้และการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ซึ่งเป็น 1 ใน 10 วิธีคิดแบบ โยนิโสมนสิการ การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยคือพิจารณาปรากฏการณ์ที่เป็นเหตุเป็นผล ให้รู้จักสภาวะที่เป็นจริงหรือพิจารณาปัญหา หาหนทางแก้ไข ด้วยการค้นหาสาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่สัมพันธ์ส่งผลสืบทอดกันมา คือ คิดแบบปัจจัยสัมพันธ์ และ คิดแบบสอบสวน หรือตั้งคำถาม และหาคำตอบอีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของสุมน อมรวิวัฒน์ (2535 : 38-39) การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยว่า คือ การพิจารณาเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นผลของการกระทำต่างๆ แล้วสืบค้นสืบสาวไปถึงสาเหตุและส่วนประกอบที่ทำให้เกิดผลเช่นนั้น วิธีการคิดสืบค้น หรือสืบสาวสาเหตุอาจทำได้โดยการหาความสัมพันธ์ หรือตั้งคำถามแล้วหาคำตอบก็ได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วีระชาติ นิมอนงค์ และ พระระพิน พุทธิสาโร (2548 : 89) การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เป็นการคิดที่พิจารณาเหตุการณ์ที่เป็นผลให้รู้จักสภาวะที่เป็นจริง

คือพิจารณาปัญหาและหาหนทางแก้ไขด้วยการค้นหาสาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่สัมพันธ์ส่งผลสืบต่อกัน ซึ่งเรียกว่า วิธีคิดแบบปฏิจักษ์สมุปบาท เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ทฤษฎีวงแหวนหรือสัมพันธ์ภาพ” คือคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ซึ่งอธิบายว่า สิ่งต่างๆ เป็นปัจจัยซึ่งกันและกัน ตัวเหตุจะมีหลายองค์ประกอบเมื่อก้าวถึงสิ่งใดจะต้องอธิบายให้เป็นปัจจัยซึ่งกันและกัน เป็นลักษณะสิ่งนี้มี สิ่งนี้จึงมี สิ่งนี้เกิดขึ้น จึงมาสิ่งนี้เกิดขึ้นอีก สอดคล้องกับแนวคิดของ สุชาติ วราพันธ์ (2544 : 62) การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เป็นการคิดพิจารณาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาว่าเกิดจากเหตุอะไร ซึ่งปัญหานั้นอาจมีสาเหตุอย่างเดียวหรือหลายสาเหตุก็ได้ การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยอาจเรียกว่า เป็นวิธีการสืบสวน เช่นวิธีการสืบสวนคดีของตำรวจ เป็นต้น

ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของปานิวิ ยงยุทธวิชัย (2548 : 165) การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยว่าการพิจารณาปรากฏการณ์ที่เป็นผล ให้รู้จักสภาวะที่เป็นจริงหรือพิจารณาปัญหา หาหนทางแก้ไขด้วยการค้นหาสาเหตุ ปัจจัยต่างๆ ที่สัมพันธ์ส่งผลสืบทอดกันมา และสอดคล้องกับแนวคิดของเพียร์เจต์ (Piaget) (อ้างใน สุนทร สันธพานนท์ 2538, : 18-19) ซึ่งมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยได้กล่าวว่าเด็กในวัยรุ่นตั้งแต่อายุ 12 ปีขึ้นไป จะมีพัฒนาการด้านการคิดอย่างมีเหตุผลในขั้น Formal Operations เป็นวัยรุ่นที่มีพัฒนาการทางสติปัญญา และความคิดสุดยอด จะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ สามารถคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ คิดในสิ่งที่เป็นนามธรรม สามารถคิดสร้างสมมติฐานและทฤษฎีอย่างนักวิทยาศาสตร์ได้

คะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่องการปกครองประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากลักษณะเด่นของการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ได้ดังนี้

1. การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ได้วิเคราะห์ พิจารณาปรากฏการณ์ที่เป็นผล ให้รู้จักสภาวะที่เป็นจริงหรือพิจารณาปัญหา หาหนทางแก้ไข ด้วยการค้นหาสาเหตุและปัจจัยต่างๆ สัมพันธ์ส่งผลสืบทอดกันมา หรือโยนิโสมนสิการแบบพื้นฐาน คือ คิดแบบปัจจัยสัมพันธ์และคิดแบบสอบสวน หรือตั้งคำถาม และหาคำตอบ

2. การจัดกิจกรรมการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย เพื่อให้นักเรียนได้มีการคิดสืบสาวถึงสาเหตุปัจจัยปัญหาการปกครองของไทย เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการคิดสืบค้น ใช้คำถามหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปัญหาต่างๆ เป็นตัวนำในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วหาคำตอบไปสู่องค์ความรู้ โดยใช้เป็นเครื่องมือนำไปสู่การกำหนดปัญหา ผู้เรียนจะตั้งปัญหาเพื่อค้นคว้า โดยใช้ความรู้เป็นฐานส่งผลให้นักเรียนได้ใช้ความคิด คือ จะช่วยพัฒนาเด็กในด้านความคิด รู้จักใช้เหตุผล รู้จักสังเกต และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ดี (วาริ ธีระจิตร, 2534 : 76) ส่งผลให้การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยสูงขึ้น

จากสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า คะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนจะต้องเป็นผู้วางแผนอย่างรอบคอบ ในการเสนอปัญหาหรือเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่ความสงสัยของผู้เรียน เหตุการณ์หรือปัญหานั้นผู้สอนจะต้องย้าที่ความสนใจของผู้เรียนส่วนใหญ่ นอกจากนั้นผู้สอนยังต้องพิจารณาเงื่อนไขอื่นประกอบด้วย เช่น เนื้อหาของบทเรียน วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ความสามารถของผู้เรียน

1.2 ผู้สอนต้องเข้าใจว่าบทบาทของตนเอง คือผู้ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน มิใช่เป็นผู้ควบคุมกิจกรรมทั้งหมด โดยนัยดังกล่าว ผู้สอนต้องจัดสภาพการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

1.3 ผู้สอนต้องคอยแนะนำและเสนอแนวทางการค้นหาคำตอบแก่ผู้เรียน รวมทั้งช่วยเหลือในการสรุปความคิดทั้งหมด ถ้าผู้เรียนต้องการ

1.4 ผู้สอนควรช่วยเหลือผู้เรียนในการคิดอย่างมีระบบ เช่น ลำดับความคิด การสรุปคำตอบ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องวิเคราะห์ว่าผู้เรียนนั้นหรือกลุ่มนั้นต้องการคำแนะนำมากน้อยเพียงใด เพราะมีฉะนั้นจะกลายเป็นผู้ควบคุมกิจกรรมการเรียนการสอนไป

1.5 ผู้สอนต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน อดทนเพื่อให้พวกเขาค้นหาคำตอบ โดยส่งเสริมและให้กำลังใจอย่างแท้จริง

1.6 การคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ผู้สอนจะต้องแนะนำให้ผู้เรียนได้เข้าใจการคิดแบบโยนิโสมนสิการเสียก่อน แล้วจึงแนะนำการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย

1.7 ในการสอนแบบสืบสวนสอบสวนรวมกับการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ผู้สอนต้องเตรียมกรณีศึกษา กรณีตัวอย่างให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระแต่ละเรื่องและต้องเป็นเหตุการณ์ที่อยู่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนด้วย

1.8 นอกจากนี้ผู้สอนต้องเตรียมคำถามที่ทำให้นักเรียนได้คิด ได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์เกี่ยวกับเหตุและผล มีความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย ศักยภาพสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในกรณีที่นำการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมาใช้กับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่มีรายบุคคลแล้ว ผู้เรียนอาจไม่มีโอกาสร่วมกิจกรรมทุกคน มีผู้เรียนเพียงบางคนเท่านั้นที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ

2.2 การสอนแบบสืบสวนสอบสวนนั้นเป็นวิธีการที่มุ่งให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผล วิธีการดังกล่าวต้องใช้เวลาพอสมควร แต่การสอนในชั้นเรียนส่วนใหญ่ ผู้สอนมักมีแนวโน้มที่จะเร่งรัดคำตอบหรือข้อโต้ตอบของผู้เรียนเสมอ

2.3 ในบางครั้งผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าปัญหาหรือประเด็นที่ผู้สอนหยิบยกขึ้นมาเพื่อการสืบเสาะหาความรู้ นั้น แท้จริงแล้วผู้สอนมีคำตอบอยู่ในใจไว้ก่อนแล้ว ซึ่งดูเหมือนว่าผู้เรียนถูกตะล่อมให้เป็นไปตามสิ่งที่ผู้สอนคิดไว้แล้ว

2.4 ควรมีการนำการสอนแบบสืบสวนสอบสวนและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยไปใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2.5 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระอื่นๆ และในระดับชั้นต่างๆ ให้แพร่หลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ขวัญชนก พยัคฆ์ภูมิภักดี. (2546). “ผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเชิงนิติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรู้จักตนเองด้านจริยธรรมเรื่องสังคมไทยในปัจจุบัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิชิตปัตติยาธรรม จังหวัดปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิรพรรณ ยมขวัญเมือง. (2547). “ผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอาณาจักรศรีวิชัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นาดยา ภัทรแสงไทย. (2525). **ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พีระพัฒน์.
- _____. **จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- นิวัฒน์ ลำจุมัจ. (2550). “ผลของวิธีสอนแบบเบญจขันธ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปานรวี ยงยุทธพิชัย. (2548). **นวัตกรรมการศึกษาชุด การอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร : 21 เซ็นจูรี่.
- ประภาพร บุญพิทักษ์สกุล. (2549). “ผลของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อค่านิยมทางเศรษฐกิจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวัยรุ่นกับการเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรทิพา ชิเดนทรีย์. (2538). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และความสามารถในการวางแผนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสืบสวนสอบสวนที่ใช้กระบวนการกลุ่มกับการสอนตาม คู่มือครู”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2549). **พุทธธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วารี ธีระจิตร. (2534). **การพัฒนาการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระชาติ นิมอนงค์ และพระระพีณ พุทธิสาโร. (2548). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- สายสุนีย์ หนูแสง. (2546). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคิดวิเคราะห์เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอนโดยวิธีการสืบสวน สอบสวน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10**.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบวนการคิด**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สิริวรรณ ศรีพล. (2553). “การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา”. โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2549). “วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ใน ประมวลสาระชุดวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 นนทบุรี บัณฑิตศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2538). “การใช้วิธีสอนแบบธรรมสากัจฉา เพื่อสร้างศรัทธาและวิธีคิดตามหลักพุทธธรรมแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2535). **สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ วราหพันธ์. (2544). **หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา 3**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เอกพันธ์.